

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА**

Кафедра маркетингу та бізнес-адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Дорошенко О.В.

20 23 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 12 Інформаційні технології

Спеціальність: 122 Комп'ютерні науки

Освітньо-професійна програма: Комп'ютерні науки

2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка і організація інформаційного бізнесу». – Одеса: ОНУ, 2023. – 25 с.

Розробники:

Чайковська Марина Петрівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування

Протокол № 1 від «28» 08 2023 р.

Завідувач кафедри Олена САДЧЕНКО

Погоджено із гарантом ОПІ «Комп'ютерні науки»

«28» 08 2023 р.

Гарант ОПІ Алла КАМЄНЄВА

Схвалено Навчально-методичною комісією (НМК) економіко-правового факультету

Протокол № 1 від «28» 08 2023 р.

Голова НМК Ірина ГОЛОДЕНКО

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 3 годин - 90 змістовних модулів – 2	Галузь знань: 12 Інформаційні технології Спеціальність: 122 Комп'ютерні науки Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
		Рік підготовки	
		3-й	-й
		Семестр	
		6-й	-й
		Лекції	
		10 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		8 год.	год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		72 год.	год.
		у т.ч. ІНДЗ: не передбачено	
		Форма підсумкового контролю	
Залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни - формування базових знань та придбання навичок, необхідних для здійснення діяльності з організації бізнесу в інформаційній сфері економіки в умовах переходу організацій на використання цифрових каналів.

Завдання дисципліни:

- набуття необхідних знань з основних категорій інформаційної сфери економіки, сучасних інформаційних технологій, їх стандартів та інструментарію;
- набуття необхідних знань щодо тенденцій, особливостей та етапів розвитку інформаційної сфери економіки, законів розвитку інформаційного виробництва, функцій інформаційного бізнесу і вітчизняних особливостей;
- набуття практичних навичок щодо застосування моделей та методів обґрунтування доцільності створення організаційної форми інформаційного бізнесу; методології, технології та інструментальні засоби для управління процесами життєвого циклу інформаційних і програмних систем, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог замовника;
- набуття практичних навичок технології організації власної справи; планування підприємницької діяльності та розробки бізнес-плану; управління проектами організації інформаційного бізнесу.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

Спеціальних компетентностей:

СК5. Здатність здійснювати формалізований опис задач дослідження операцій в організаційно-технічних і соціально-економічних системах різного призначення, визначати їх оптимальні розв'язки, будувати моделі оптимального управління з урахуванням змін економічної ситуації, оптимізувати процеси управління в системах різного призначення та рівня ієрархії.

СК10. Здатність застосовувати методології, технології та інструментальні засоби для управління процесами життєвого циклу інформаційних і програмних систем, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог замовника.

СК15. Здатність до аналізу та функціонального моделювання бізнес-процесів, побудови та практичного застосування функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем, методів оцінювання ризиків їх проектування

Програмні результати навчання:

ПР14. Володіти навичками представлення здобутків української нації та держави, а також власних професійних (технічних, алгоритмічних, програмних) рішень (рішень команди розробників) під час супроводження продуктів галузі на етапах життєвого циклу в спілкуванні з колегами різних наукових та професійних шкіл.

ПР16. Розуміти концепцію інформаційної безпеки, принципи безпечного проектування програмного забезпечення, забезпечувати безпеку комп'ютерних

мереж.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: теоретичні засади створення та функціонування інформаційного бізнесу для досягнення загальних та специфічних цілей економічного розвитку в умовах динамічного високо конкурентного ринкового середовища и прискорення процесів інформатизації; сучасні стратегії, напрямки та перспективи розвитку ІТ-ринку; сучасні підходи до класифікацій організаційних форм інформаційного бізнесу; сучасні концепції та моделі цінності обґрунтування доцільності підприємницької ідеї; сучасні методи пошуку інноваційних ідей щодо венчурного інформаційного бізнесу; економічні методи оцінки та обґрунтування ефективності підприємницької ідеї інформаційного бізнесу; сучасні підходи до управління проектами створення інформаційного бізнесу;

вміти: ефективно застосовувати на практиці сучасні моделі та методи формування нових конкурентоспроможних ідей та реалізовувати їх у проектах (стартапах) інформаційного бізнесу; аналізувати об'єкт проектування або функціонування та його предметну область; оцінювати та враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні фактори на всіх етапах життєвого циклу проекту інформаційного бізнесу.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Принципи організації та функціонування інформаційного бізнесу

Тема 1. Інформаційна економіка та організаційно-методичні основи інформаційного бізнесу.

Інформаційна сфера економіки та її структура. Характеристика секторів інформаційної сфери економіки. Класифікація видів інформаційної діяльності. Концепція інформаційного суспільства та роль держави в його формуванні. Україна в процесі розвитку технологій інформаційного суспільства. Державна підтримка інформаційного бізнесу в Україні. Напрямки концепції інформатизації України. Огляд інформаційної політики промислово-розвинутих країн світу. Інформаційна політика України. Сутність інформаційного бізнесу. Інформаційні продукти і послуги. Функції інформаційного бізнесу. Поняття та закони розвитку інформаційного виробництва. Технологія формування і використання інформаційних ресурсів в інформаційному виробництві. Організаційні форми інформаційного бізнесу та його розвиток. Класифікація організаційних форм інформаційного бізнесу. Критерії оцінювання організаційних форм інформаційного бізнесу. Правові засади підприємництва в інформаційній сфері.

Тема 2. Венчурний бізнес в інформаційній сфері.

Визначення, особливості, еволюція розвитку венчурного капіталу, венчурного бізнесу та венчурного підприємництва. Критерії венчурного фінансування. Венчурні стратегії, венчурне управління. Умови венчурного інвестування.

Механізм венчурного фінансування. Аналіз світового досвіду венчурних проєктів. Передумови розвитку венчурного бізнесу в Україні. Венчурні фонди. Проблеми та перспективи венчурного інвестування в Україні. Моделі венчурного інвестування. Класифікація видів Crowdfunding та Crowdsourcing. Аналіз сучасних практичних Crowdfunding платформ.

Тема 3. Технологія організації власної справи.

Варіанти входження у світ бізнесу. Пошук ніші. Аналіз чинників комерційних невдач. Визначення стратегічних потреб в інформаційних продуктах та послугах. Вибір юридичної форми бізнесу. Вибір стратегії поведінки та засобів реалізації підприємницької ідеї. Генерація ідей в інформаційному бізнесі. Методи пошуку інноваційних ідей. Метод ментальних карт (Mindmapping) Т. Бьюзен. Програмно-технологічна підтримка mindmapping. Франчайзинг, як спосіб організації власної справи. Франчайзинг в інформаційному бізнесі.

Змістовний модуль 2. Системи ведення інформаційного бізнесу

Тема 4. Основи планування підприємницької діяльності.

Бізнес-моделі в інформаційній сфері. Модель Value Proposition. Модель NABC. Business Model Canvas. Управління проєктами в інформаційному бізнесі. Проєктивізація економіки та бізнесу XXI століття. Ознаки та характеристики проєкту. Системи класифікації проєктів. Поняття, система класифікації інвестиційних проєктів. Структура проєкту в розрізі стадій життєвого циклу. Розвиток методів управління проєктами. Сучасні програмні засоби управління проєктами. Аналіз українського ринку ІСУП. Функціональність ІСУП за поколіннями. Особливості ІСУП щодо управління проєктами створення інформаційного бізнесу. Оцінка ефективності інвестиційного проєкту. Показники економічної, комерційної та бюджетної ефективності.

Тема 5. Послідовність складання бізнес-плану інформаційного бізнесу, вимоги і правила щодо його оформлення.

Бізнес-план та його функціональні ролі. Зміст і структура бізнес-плану. Взаємозв'язок факторів, які впливають на склад, структуру та обсяг БП. Дослідження й аналіз ринку, маркетинговий аналіз. Загальна (генеральна) маркетингова стратегія (стратегія проникнення на ринок, стратегія росту тощо); політика ціноутворення; торговельна політика. Організація презентації фірми. Типи презентацій та особливості їх організації. Методи підвищення ефективності презентації. Наочні матеріали у проведенні презентації. Аналіз ризиків та проблем щодо організації інформаційного бізнесу. Шляхи мінімізації ризиків (альтернативні стратегії). План доходів і витрат (прибутків і збитків); план грошових надходжень і виплат (рух грошових коштів – грошові потоки); проєкт балансу (балансовий план); розрахунок беззбитковості й інших фінансових показників. Пошук джерел фінансування підприємницької ідеї. Оцінка потреб у фінансуванні; використання коштів; фінансова стратегія; повернення коштів інвесторам.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Усього	Очна форма				Заочна форма				
		у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Принципи організації та функціонування інформаційного бізнесу.										
Тема 1. Інформаційна економіка та організаційно-методичні основи інформаційного бізнесу	15	2	1		12					
Тема 2. Венчурний бізнес в інформаційній сфері. Організаційно-методичні основи інформаційного бізнесу.	15	2	1		12					
Тема 3. Технологія організації власної ІТ-справи.	15	2	2		11					
Разом за змістовим модулем 1	45	6	4		35					
Змістовий модуль 2. Системи ведення інформаційного бізнесу.										
Тема 4. Основи планування підприємницької ІТ-діяльності.	20	2	2		16					
Тема 5. Послідовність складання бізнес-плану інформаційного бізнесу, вимоги і правила щодо його оформлення.	25	2	2		21					
Разом за змістовим модулем 2	45	4	4		37					
Усього годин	90	10	8		72					

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять (Додаток 1)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Принципи організації та функціонування інформаційного бізнесу.			
1.	Тема 1. Інформаційна сфера економіки та її структура, її структура, інфраструктура та кон'юнктура ринку ІІ та послуг. Інформаційний бізнес та господарське середовище. Технологія формування й використання інформаційних ресурсів в інформаційному виробництві.	2	-
	Тема 2. Організаційні форми інформаційного бізнесу та його розвиток. Венчурний бізнес в інформаційній сфері.		
2.	Тема 3. Технологія організації власної справи. Вибір стратегії поведіння й засобів реалізації підприємницької ідеї..	2	-
Змістовий модуль 2. Системи ведення інформаційного бізнесу.			
3.	Тема 4. Основи планування підприємницької діяльності. Бізнес-моделі в інформаційній сфері. Модель Value Proposition. Модель NABC. Business Model Canvas. Оцінка ефективності інвестиційного проекту.	2	
4.	Тема 5. Послідовність складання бізнес-плану інформаційного бізнесу, вимоги і правила щодо його оформлення.	2	
Разом		8	

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Принципи організації та функціонування інформаційного бізнесу.			
1.	Тема 1. Інформаційна економіка/ Аналіз тенденцій розвитку інформаційного бізнесу на макрорівні. Модель інформаційного бізнесу на мезо- та мікро- рівнях. Інформаційний бізнес та господарське середовище/	12	

	Проблеми венчурного інвестування в Україні. Аналіз венчурних проєктів та венчурних фондів (світовий досвід та національно-регіональний аспект).		
2.	Тема 2. Венчурний бізнес в інформаційній сфері Організаційні форми інформаційного бізнесу та його розвиток/ Перспективи і обмеження застосування Crowdfunding. Аналіз Crowdfunding-платформ та Crowdfunding проєктів (світовий досвід та національно-регіональний аспект)..	12	
3.	Тема 3. Обґрунтування вибору методу генерації ідей щодо створення проєкту інформаційного бізнесу. Застосувати метод генерації ідей до пошуку ідеї стартапу. Ідею оформити в вигляді Mind mapping (у програмному продукті).	11	
Змістовий модуль 2. Системи ведення інформаційного бізнесу.			
4.	Тема 4. Деталізувати ідею стартапу по моделі Value proposition. Поглибити деталізування по моделі Business Model Canvas. Заповнити модель NABC. Ідею оформити в вигляді Проєкту (у програмному продукті). Побудувати діаграми Ганта, ресурсну. Мережеву. Розрахувати показники ефективності та ризику проєкту.	16	
5.	Тема 5. Складання бізнес-плану щодо організації стартапу інформаційного бізнесу. Дослідження й аналіз ринку, маркетинговий аналіз. Загальна (генеральна) маркетингова стратегія; модель монетизації ідеї; торговельна політика. Аналіз ризиків та проблем щодо організації інформаційного бізнесу. Шляхи мінімізації ризиків (альтернативні стратегії). План доходів і витрат; план грошових надходжень і виплат. Пошук джерел фінансування підприємницької ідеї.	21	
Разом		72	

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних / семінарських занять, до поточних контролів за змістовними модулями
- [2] – написання рефератів та підготовка презентації до захисту
- [3] – рішення практичних задач
- [4] – розробка бізнес-плану щодо ІБ
- [5] - проходження дистанційних курсів академії Cisco

Самостійна робота здобувачів заочної форми навчання: виконання індивідуальної контрольної роботи (Додаток 3) – не передбачено.

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; метод проєктів, кейс метод, мозковий

штурм, підготовка та захист рефератів

- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація (у вигляді роздаткового ілюстративного матеріалу);
- практичні методи: розв'язання практичних задач (в т.ч. розрахункових), виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій; аналіз статистичних даних, виконання індивідуальних завдань, написання есе, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання виконання індивідуальних самостійних завдань, захист проєктів; оцінювання виконання рефератів (оцінювання доповіді та презентації);
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання практичних задач, оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами, порт фоліо, тестів для самоперевірки; оцінювання розв'язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій;
- тестовий контроль: оцінювання поточного тестування за темами.

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за різними видами роботи

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
- Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 3
- Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 5
- Поточне тестування за темами	Від 0 до 10

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.

занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	1 бал	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	2 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	0 балів	Не зараховуються реферати (доповіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	1 бал	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, але усно здобувач пояснює матеріал впевнено і за допомогою викладача виправляється, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із незначними прогалинами, інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
	2 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми із зазначенням невирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані самостійні висновки, тема загалом розкрита, інформація у презентації подана із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
	3 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, актуальність теми повністю розкрита із зазначенням невирішених раніше аспектів, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза власного дослідження, метод відповідає тематиці та поставленій задачі, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку сформульовані самостійні ґрунтовні судження, підкріплені фактичними доказами та розрахунками, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Розв'язання практичних	0 балів	Здобувач практичну задачу, ситуаційну вправу, проблемну ситуацію не виконав.

задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	1 бал	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але недостатньо розкрив сутність, допускаючи при цьому суттєві неточності; відсутні сформовані уміння та навички дослідження і обґрунтування висновків; використано обмежену кількість джерел.
	2 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але демонструє фрагментарні знання предмету вивчення і дослідження, має ускладнення щодо виділення суттєвих його ознак, виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків; використано обмежену кількість джерел.
	3 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє знання предмету вивчення, чітко описує суттєві його ознаки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки і формулює висновки; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
	4 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі обґрунтовує обрані методи та інструменти дослідження, повно і чітко представляє основні теоретичні поняття для аналізу практичного матеріалу; в аналітичній / розрахунковій частині надає повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, у висновку формулює розгорнуті висновки, окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
	5 балів	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє володіння навичками наукового дослідження; виявляє самостійність у підборі, аналізі та узагальненні відповідної статистичної та аналітичної інформації; із розглянутої проблеми робить чіткі вірні висновки. Здобувач виконує задачу, розв'язує ситуаційну вправу, проблемну ситуацію з творчим підходом, використовуючи нешаблонні фрази, демонструє розгорнуте, цікаве бачення, яке відрізняється власними роздумами, висновками; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
Контрольна робота за темами у формі тестування	0 балів	Відповідь на запитання неправильна.
	1 бал	Відповідь на запитання правильна.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність студентів на підсумковому контролі. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (наказ №83-02 від 01.07.2020

p.).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин в окремих випадках за погодженням з деканатом і керівником курсу навчання може відбуватися дистанційно. У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача).

Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання студента відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Інформаційна сфера економіки та її структура.
2. Концепція інформаційного суспільства та роль держави в його формуванні.
3. Україна в процесі розвитку технологій інформаційного суспільства.
4. Особливості та динамізм розвитку інформаційного суспільства у різних країнах.
5. Сутність інформаційного бізнесу.
6. Інформаційні продукти й послуги.
7. Функції та особливості інформаційного бізнесу.
8. Моделі інформаційного бізнесу.
9. Перспективи розвитку сектору ІТ-консалтингу.
10. Характеристика та види франчайзингу.
11. Характеристика та види аутсорсингу.
12. Поняття та закони розвитку інформаційного виробництва.
13. Основні принципи управління інформаційним виробництвом.
14. Технологія формування і використання інформаційних ресурсів в інформаційному виробництві.
15. Особливості процесу венчурного фінансування.
16. . Венчурні стратегії, венчурне управління.
17. . Проблеми венчурного інвестування в Україні.
18. Особливості формування венчурних фондів.
19. Моделі інвестування інформаційного бізнесу.
20. Методи пошуку інноваційних ідей.
21. Головні принципи формування команди.
22. Метод ментальних карт (Mindmapping) Т. Бьюзен.
23. Програмно-технологічна підтримка mindmapping.
24. Індустрія стартапів. Світові тенденції, вітчизняні особливості.
25. Модель Value Proposition.
26. Модель NABC.
27. Business Model Canvas.
28. Управління проектами в інформаційному бізнесі.

29. Розвиток методів управління проектами.
30. Особливості управління проектами в інформаційному бізнесі.
31. Проблеми менеджменту ІТ-проектів.
32. Методи оцінки ефективності проекту в інформаційній сфері.
33. Основні умови і принципи підприємництва.
34. Види підприємницької діяльності.
35. Засновники інформаційної фірми, їх функції.
36. Установчі документи.
37. Державна реєстрація підприємництва.
38. Бізнес-план, цілі й завдання його розробки.
39. Структура бізнес-плану й послідовність його складання.
40. Організаційно-правові форми бізнесу, їх переваги й недоліки.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (Додаток 2)

Поточний та періодичний контроль					Сума балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		
T1	T2	T3	T4	T5	100 балів
20	20	20	20	20	
Разом за змістовним модулем 1: 60 балів			Разом за змістовним модулем 2: 40 балів		

T1, T2 ... T5 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 - 100	A	зараховано
85 - 89	B	
75 - 84	C	
70 - 74	D	
60 - 69	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала / Оцінка ECTS	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Зараховано	90 – 100 / A	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту,	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, виконує практичні завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті

		розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки. Здобувач вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Зараховано	85 – 89 / В	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість практичних завдань.
	75 – 84 / С	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.

Зараховано	70 – 74 / D	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків.	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.
Зараховано	60 – 69 / E	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	Здобувач може використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить багато суттєвих помилок.
не зараховано з можливістю повторного складання	35 – 59 / FX	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.
не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача.

13. Навчально-методичне забезпечення

- робоча програма навчальної дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- мультимедійні презентації;
- роздатковий ілюстративний матеріал (приклади документів);
- тестові завдання.
- Чайковська М. П. Економіка і організація інформаційного бізнесу : методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 123

Комп'ютерна інженерія / М. П. Чайковська [Електронний ресурс] Одеса, 2022. 50 с. <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/34396>

14. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67–р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67–2018–р>.
2. Про державну підтримку розвитку індустрії програмної продукції : Закон України від 16. 10. 2012 р. № 5450–VI. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5450–17>.
3. Про доктрину інформаційної безпеки України: Указ президента України від 08.07.2009 р. № 514/2009. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514/2009>.
4. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939–VI. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939–17>.
5. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851–IV. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851–15>.
6. Про захист інформації в інформаційно–телекомунікаційних системах : Закон України від 5. 07. 1994 р. № 80/94–ВР. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94–вр>.
7. Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні : Указ Президента України від 31.07.2000 р. № 928/2000. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/928/2000>.
8. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 р. №40–IV. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40–15>.
9. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657–XII. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657–12>.
10. Про Концепцію Національної програми інформатизації : Закон України від 04.02.1998 р. № 75/98–ВР. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98>.

Основна

1. Кори Коган., Сьюзет Блейкмор, Джеймс Вуд. Керування проектами. К.: Кондор, 2018. 240 с.
2. Маркетинг стартап-проектів / за заг. ред. С. О. Солнцева. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2019. 218 с.
3. Менеджмент стартап проектів / О. А. Гавриш, В. В. Дергачова, М. О. Кравченко та ін.; Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2019. 337 с.
4. Лазарева С. Ф. Економіка та організація інформаційного бізнесу: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2002. 667 с.
5. Палеха Ю. І., Горбань Ю. І. Інформаційний бізнес: підручник. К.: Вид-во Ліра-К. 2015. 492 с.
6. Чайковська М. П. Інвестування: підручник. Одеса: ОНУ імені І.І.Мечникова, 2016. 322 с.

7. Чайковська М. П. Інноваційний менеджмент: навчальний посібник. Одеса: ОНУ імені І.І.Мечникова, 2015. 374 с.
8. Чайковська М. П. Моделювання діяльності підприємств: навчальний посібник (Гриф МОН Лист № 1/11-18686 від 03.12.2013 р.). Одеса: ОНУ імені І.І.Мечникова, 2013. 360 с.
9. Чайковська М. П. Маркетинг нововведень: методичний посібник. Одеса:ОНУ, 2012. 56 с.
10. Чайковська М. П. Інформаційні системи і технології в менеджменті: навчальний посібник. (Гриф МОН Лист № 1/11-11357 від 14.12.2010 р.). Одеса: Астропринт, 2010. 256 с.

Додаткова

1. Chaikovska M., Bielienskaia E. Management Technologies of Business Modeling in IT Startup Marketing. *Маркетинг і цифрові технології*. 2022. Том 6, № 1. С. 78-91.
2. Chaikovska M., Levitskaia A. Modern approaches to managing mobile marketing IT projects. Scientific journal. *Маркетинг і цифрові технології*. 2020. Том 4. № 1. С. 88-97.
3. Chaikovska M., Yashkina O., Filatova V. Artificial Intelligence in Mobile Marketing: Conditions, Obstacles and Prospects of Using. *Маркетинг і цифрові технології*. 2020. Том 4. № 2. С. 53-60.
4. Chaikovska M., Oklander M., Oklander T., Yashkina O., Pedko I. Analysis of technological innovations in digital marketing. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2018. Vol. 5. № 3(95). P. 80-91.
5. Chaikovska M., Chaykovskyy O. Secure and efficient cloud computing environment. *International Scientific Journal INDUSTRY 4.0, ISSUE 3/2018*. Bulgaria:STUME, 2018. P.112-115.
6. Chaikovska M. Cechy społeczne kształtujące ekosystem IT w Ukrainie. *Innovations in science, society, economics: monograph (Poland)* Scientific editing Zbigniew Malara, Jan Skonieczny. Wrocław, Wrocław Polytechnic Institute, 2018. Pg.97-105.
7. Chaikovska M. IT-Infrastruktura as an adaptive catalyst of societal system development. *Formation and Transformation Adaptive Business Organization: International collective monograph Volume 1/ Promotion agency "MP Group"*. 9. Arakidze str. Tbilisi. Georgia. 2017. P. 242-250.
8. Білл О. 24 кроки до успішного стартапу. Дисципліноване підприємництво. Видавництво: Наш Формат, 2019. 350 с.
9. Чайковська М. П. Концептуально-методологічні засади управління маркетинговими ІТ-проектами в умовах цифрових трансформацій : монографія. Одеса : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 370 с.
10. Чайковська М. П. Соціетальні особливості та маркетингові аспекти формування ІТ-екосистеми України. *Теоретико-методичні основи управління соціетальними системами в умовах інноваційно-екологічного розвитку: маркетингові аспекти* : монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О. В. Садченко. Одеса : Інтерпринт, 2020. С. 70-80.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронне джерело]: офіційний сайт / Кабінет Міністрів України. : <http://www.ukrgold.net/links/21951/21962/>.
2. Верховна Рада України [Електронне джерело]: офіційний сайт / Верховна Рада України. <http://www.rada.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Рахункової палати України [[Електронне джерело]: офіційний сайт / Рахункова палата України; ЗАТ «Софтлайн». : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index>.
4. Інтернет портал «Діяльність системи ООН з досягнення Цілей розвитку тисячоліття» [Електронне джерело]: Секція веб-послуг Департаменту громадської інформації ООН.: <http://www.un.org/russian/millenniumgoals/>.
5. Національне агентство України з питань державної служби [Електронне джерело]: офіційний сайт – Режим доступу: <http://nads.gov.ua/control/uk/index>
6. Державна фінансова інспекція України [Електронне джерело]: офіційний сайт – Режим доступу : www.dkrs.gov.ua
7. Державний комітет статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
8. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
9. Національна парламентська бібліотека України <http://www.nplu.kiev.ua/>

Плани практичних занять

Змістовий модуль 1. Принципи організації та функціонування інформаційного бізнесу

Практичне заняття 1.

Тема 1. Інформаційна економіка/ Інформаційна сфера економіки та її структура, її структура, інфраструктура та кон'юнктура ринку ІІ та послуг.

Тема 2. Організаційні форми інформаційного бізнесу та його розвиток / Венчурний бізнес в інформаційній сфері.

Питання для обговорення:

1. Інформаційна сфера економіки та її структура.
2. Класифікація видів інформаційної діяльності.
3. Концепція інформаційного суспільства та роль держави в його формуванні.
4. Огляд інформаційної політики промислово-розвинутих країн світу.
5. Інформаційна політика України
6. Поняття й закони розвитку інформаційного виробництва.
7. Основні принципи управління інформаційним виробництвом.
8. Венчурний бізнес в інформаційній сфері.
9. Критерії оцінювання організаційних форм інформаційного бізнесу.
10. Основні особливості інформаційного бізнесу та їх характеристика.

Захист рефератів.

Розв'язання задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій.

Поточне тестування за темою 1, 2.

Практичне заняття 2.

Тема 3. Технологія організації власної справи. Вибір стратегії поведінки й засобів реалізації підприємницької ідеї.

Питання для обговорення:

1. Визначення, основні умови і принципи підприємництва.
2. Моделі підприємницької поведінки.
3. Вільна підприємницька діяльність.
4. Ліцензійна підприємницька діяльність.
5. Державна підприємницька діяльність.
6. Класична та інноваційна моделі підприємницької поведінки.

7. Аналіз організаційно-правових форм бізнесу.
8. Засновники інформаційної фірми, їх функції.
9. Установчі документи.
10. Державна реєстрація підприємництва.

Захист рефератів: доповідь та презентація.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Поточне тестування за темою 3

Змістовий модуль 2. Системи ведення інформаційного бізнесу.

Практичне заняття 3.

Тема 4. Основи планування підприємницької діяльності. Бізнес-моделі в інформаційній сфері. Модель Value Proposition. Модель NABS. Business Model Canvas. Оцінка ефективності інвестиційного проекту..

Питання для обговорення

1. Визначення стратегічних потреб в інформаційних продуктах і послугах.
2. Варіанти входження в світ бізнесу.
3. Пошук ніші.
4. Модель Value Proposition.
5. Модель NABC.
6. Business Model Canvas.
7. Вибір юридичної форми бізнесу.
8. Основні принципи співпраці за франчайзингом.
9. Переваги й недоліки придбання існуючого бізнесу.
10. Злиття й поглинання підприємств.
11. Ознаки та характеристики проекту інформаційного бізнесу.
12. Системи класифікації інвестиційних проектів.
13. Структура проекту в розрізі стадій життєвого циклу.
14. Оцінка ефективності інвестиційного проекту.
15. Показники економічної, комерційної та бюджетної ефективності.

Захист рефератів.

Розв'язання задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій.

Виконання лабораторних робіт в програмному середовищі.

Поточне тестування за темою 4.

Практичне заняття 4.

Тема 5. Послідовність складання бізнес-плану інформаційного бізнесу, вимоги і правила щодо його оформлення.

Питання для обговорення

1. Бізнес-план (БП) та його функціональні ролі.
2. Зміст і структура бізнес-плану.
3. Послідовність складання бізнес-плану, вимоги і правила щодо його оформлення.
4. Варіанти входження в світ бізнесу.
5. Взаємозв'язок факторів, які впливають на склад та обсяг БП.
6. Ціновий вибір.
7. Вибір збутового поведження.
8. Структура бізнес-плану.
9. Етапи розробки бізнес-плану.
10. Вимоги й правила оформлення бізнес-плану.

Захист рефератів.

Розв'язання задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій.

Виконання лабораторних робіт щодо побудови діаграм (СРМ, PERT, Ганта, ресурсної) та розрахунків показників ефективності проєкту в програмному середовищі.

Поточне тестування за темою 5.

Додаток 2

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами поточного, періодичного та підсумкового контролю

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Змістовий модуль 1. Принципи організації та функціонування інформаційного бізнесу.		
Тема 1. Інформаційна сфера економіки та її структура, її структура, інфраструктура та кон'юнктура ринку ІІ та послуг. Інформаційний бізнес та господарське середовище. Технологія формування й використання інформаційних ресурсів в інформаційному виробництві.	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (реферат, презентація) 0 – 5 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій) 0-10 тестування за темою	0 - 20
Тема 2. Організаційні форми інформаційного бізнесу та його розвиток. Венчурний бізнес в інформаційній сфері.	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (реферат, презентація) 0 – 5 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій) 0-10 тестування за темою	0 -20
Тема 3. Технологія організації власної справи. Вибір стратегії поведінки й засобів реалізації підприємницької ідеї..	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (реферат, презентація) 0 – 5 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій) 0-10 тестування за темою	0-20
Змістовий модуль 2. Системи ведення інформаційного бізнесу.		
Тема 4. Основи планування підприємницької діяльності. Бізнес-моделі в інформаційній сфері. Модель Value Proposition. Модель NAV. Business Model Canvas. Оцінка ефективності інвестиційного проекту.	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (реферат, презентація) 0 – 5 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій) 0-10 тестування за темою	0-20
Тема 5. Послідовність складання бізнес-плану інформаційного бізнесу, вимоги і правила щодо його оформлення.	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (реферат, презентація) 0 – 5 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій) 0-10 тестування за темою	0-20
Загалом сума балів		0 - 100